

**KARHUN
KAATAJAN
TYTTÄRET**

**ANNELI
JORDAHL**

JOHNNY
Kniga

SUOMENTANUT JAANA NIKULA

KARHUN KAATAJAN TYTTÄRET

Kertomus seitsemästä sisaruksesta

ROMAANI

Suomentanut Jaana Nikula

ANNELI JORDAHL

JOHNNY
Kniga

© Anneli Jordahl 2022
Ruotsinkielinen alkuteos: Björnjägarens döttrar,
first published by Norstedts, Sweden.
Suomenkielisen laitoksen © Jaana Nikula ja Johnny Kniga 2023.

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd

ISBN: 978-951-0-49940-5

Painettu EU:ssa

jos on
metsää
ja
vettä
ympärillä
löydät kyllä
ruokaakin!

SARA LIDMAN, *Kropp och själ*

Ymmärtääkseen luontoa
on avattava sisimpänsä luonnolle
kaikkine seurauksineen.

NOVALIS, *Die Lehrlinge zu Sais*

Alastomina ja varikuumina he astuivat saunasta tupaan;
ja ruumiinsa ruskoittivat kuin päivän polttama koivun-kuori.

ALEKSIS KIVI, *Seitsemän veljestä*

MAATILA

ENSIMMÄINEN LUKU

Tyttöjä ei voinut olla huomaamatta. He pistivät heti silmään markkinavilinin keskeltä, vaikka etäältä katsoen olivat kuin muutkin kaupustelijat: myivät klapeja, sieniä ja kuivattua jäniksenlihaa. He olivat markkinoilla yleensä pareittain tai kolmisin, kaikilla oli flanellipaidat ja nahkatakkit. Heistä lehahtava haju – sekoitus pihkaa, hikeä ja pesemättömiä haarovälejä – pisti nenään jo matkojen päästä.

Takkien selkämyksiin oli piirretty petoeläimen silmä, jonka päällä oli kivääri. Kuvan alla oli roomalaisin numeroin luku seitsemän. Olivatko tytöt kaksosia? Ainakin he muistuttivat toisiaan, kaikilla oli leveä otsa ja takkuinen punaruskea tukka, johon kampaaja ei ollut milloinkaan koskenut, tuskin hiuksia oli aikoihin pestykään. Myyntipöydän takana hääräävät tytöt erotti vain siitä, että toisen nenä oli epämuodostunut, ilmeisesti paleltumisvamman seurauksena.

Jalkapallokentän markkinoilla kuului reipas puheensorina, joku vihannesmyyjistä oli parhaillaan selittämässä epäluuloisille asiakkaille, että sinappikaali oli todellakin sama kuin rucola. Nuoripari kuljeskeli kojulta toiselle ja

maisteli uteliaana paikallisen leipomon suosittua pettu-leipää, johon vanhimmat ostajat eivät olisi koskeneet tikullakaan. En saanut silmiäni irti sisaruksista, jotka vetivät minua vastustamattomasti puoleensa. Kiertelin vaivihkaa heidän ympärillään. Katselin heidän karkeita, naarmuisia kouriaan, pitkiä sormia ja kynsien surureunuksia, jotka olivat selvästi näkyvillä, kun he ojentelivat sienipusseja asiakkailleen. Mietin, kuinka monta asiakasta he olivat jo menettäneet koristeltuaan kojunsa vastamuttujen eläinten kiiltävillä hännillä; kaupungissa kun oli kasvava joukko vakaumuksellisia eläintenystäviä. Tytöt heiluttivat ketunhäntiä asiakkaiden edessä ja näyttivät siten mihin häntiä voisi käyttää: he ripustivat ne lanteilleen ja hetkuivat rivossa tanssissa. Miehet, joita rouvat olivat houkutelleet paikalle, katselivat näytöstä hymyssä suin, torimatka ei ilmeisesti sittenkään ollut hukkareissu.

Tyttöjen myyntikojun kyltit vilisivät kirjoitusvirheitä ja sanat olivat sikin sokin kuin seitsemänvuotias olisi ne raapustanut. *Karhun lihhaa. Makeita mehtävatelmia.* Otin etäältä valokuvia, kun he levittivät karhunaljat nähtäville ja zoomasin suoraan hehkuviin pisteisiin, itse käärittyihin ohuisiin sätkiin, jotka keikkuivat tyttöjen suupielessä. He käryttivät tupakat niin pieniksi, että olisi voinut luulla heidän polttavan huulensa. Seisahduin heidän kojunsa ääreen. Edessäni seisoivat kaksi miestä, jotka halusivat saada tytöt myöntämään, että karhukanta oli kasvanut viime vuosina. Kun kysyin klapien hintaa ja voisinko maksaa kortilla, tytöt vastasivat minulle tönkeästi, että vain käteinen kelpasi. Kumpikaan ei vilkaissut minua, he katselivat tummanruskeilla silmillään vain miesten karvaisia käsivarsia. Joka ostoksen jälkeen he työnsivät setelit ja kolikot ruskeaan nahkapussiin, jonka kiristivät

kiinni nyörillä. Kun tavarat oli myyty loppuun, kumpikin kaivoi esiin taskumatin ja joi siitä näyttävästi irvistellen. Katselijat nauroivat sisarusten tempulle. Tytöt tarjosivat juomaansa lähinnä seisoville miehillekin. Tyttöjen kojulla oli aina eniten asiakkaita, siellä vihellettiin, taputettiin ja ääntä riitti. Viimein seisoin harteikkaiden miesten rinnalla ja kohotin kameraani ottaakseni vuoden kuvan tytöstä, jonka kasvoilla pitkä arpi kulki silmäkulmasta suupieleen asti, mutta silloin tunnelma muuttui hetkessä uhkaavaksi. Tyttöjen silmät suuntautuivat miesten sijasta minuun. Muistan tuon muutoksen kuin hidastettuna, silmänpilke vaihtui synkkään tuijotukseen, flirtti vihamielisyyteen. Kaksi tummaa silmäparia mulkoili minua. Arpinaama vetäisi sormensa kuin viiltona kaulan poikki. Jalkani olivat mennä alta ja sydän jyskytti. Miksen ollut pyytänyt heiltä lupaa kuvaamiseen, vaikka minulla on aina tapana kysyä ensin lupa? Kiersin linssinsuojuksen paikalleen ja panin kameran syrjään. Tytöt jatkoivat yleisön hauskuuttamista ja joivat taskumattinsa tyhjiksi. He tyrkyttivät minulle yllättäen viimeistä ketunhätänsä reilulla alennuksella, vaikken ollut edes kysynyt hintaa. Arpinaama roikotti sitä osoittelevasti nenäni edessä. Tytöistä uhoava näkymätön mutta selvästi aistittava tarmo tarttui minuunkin ja huomasin ojentavani heille seteliä kädet vapisten.

En voinut olla ajattelematta millaista heidän elämänsä mahtoi olla. En saanut heitä mielestäni. Mitä he söivät aamiaiseksi? Mitä he tekivät, jos hampaita alkoi särkeä? Ostin muistikirjan ja kirjoitin mietteitäni muistiin; sanoilla tuntuu olevan enemmän painoa, kun kirjoittaa käsin. Aloin kysellä tytöistä kaupunkilaisilta ja tuttavilta. Ostin vielä toisenkin muistikirjan, sillä sisarukset olivat minulle jo päähänpintymä. Kysyin kunnan viskaaleiltakin

mitä he tiesivät sisaruksista. Vastaukset olivat ristiriitaisia. Useimmat sanoivat, että eiväthän ne ressurkat pärjää yhteiskunnassa. Herranen aika, eihän niillä ole koskaan ollut telkkaria, tietokonetta eikä puhelinta. Ei lankapuhelintakaan ainakaan kymmeneen vuoteen. Tuskin osaavat lukea, koska eivät ole käyneet kouluja. Eräs opettaja – joka oli menettänyt virkansa uhkailtuaan oppilastaan puukolla – oli kuulemma onnistunut houkutteluissaan, niin että ainakin sisarussarjan kuopus oli ottanut aapisen käteensä. Tyttö oli tiedonhaluinen ja nopeaälyinen mutta opittuaan lukemaan hän oli katkaisut yhteydenpidon opettajaan, joka ei ollut saanut häntä enää kiinni mistään.

Tyttöjen elämä oli ilmiselvästi suistunut raiteiltaan, kun he olivat löytäneet karhun raateleman isänsä ruumiin. Näky oli kammottava. Karhu makasi pahoin haavoittuneena kuolleen metsästäjän rinnalla. Se oli vielä elossa mutta veri virtasi sen kidasta. Isän silvottu ruumis ja tuntemattomiksi raadellut kasvot kielivät ankarasta painista. Vanhin tytär ampui karhun ja päästi sen kärsimyksistään.

Isä oli ollut kuuluisa karhunkaataja, jonka taitoa, sitkeyttä ja pitkiä metsävaelluksia ihmeteltiin taloissa ja tuvissa. Hänellä oli nimittäin reilusti ylipainoa, joka vain lisääntyi iän myötä. Ne harvat, jotka olivat päässeet näkemään hänet tosi toimissa, osasivat kertoa miten hän kömpelöstä olemuksestaan huolimatta paineli metsässä kuin paraskin suunnistaja, ylitti juuret, kivet ja kannot kuin tyhjää vain. Viimein maine myrkytti hänen elämänsä. Häntä syytettiin salametsästyksestä, poliisi etsi häntä moneen kertaan, mutta hän ei koskaan saapunut käräjille. Vanhin tytär oli silloin jo koulussa, mutta vanhemmat panivat opintielle stopin. Koko perhe vältteli ihmisiä ja

naapurinrouva, Niskanpään leski, joka asui kymmenen kilometrin päässä, taisi olla ainoana heidän kanssaan väleissä, hoiti kauppa-asioita, täytti bensakanisterit ja autteli synnytyksissä. Hän oli saanut oppia äidiltään, joka oli kurssin käynyt sairaanhoitaja, ja toimi eräänlaisena haavurina.

Tuon tuostakin isä pakeni todellisia tai kuviteltuja vainoojiaan metsiin. Hän palasi useimmiten yöksi kotiin, mutta häipyi taas aamun tullen. Hänen kuoltuaan työt päätelivät löytämistään jäljistä, että isä oli yöpynyt autiotaloissa ja aarniometsien tilavissa kallioluolissa.

Kun tieto isän kuolemasta tavoitti tyrmistyneen perheen, äidin ja tytärten yhteiselo kävi mahdottomaksi. Niskanpään leskikään ei enää päässyt kyläilemään. Metsurit näkivät joskus laihat ja mustelmaiset työt harhailemassa metsässä.

Isän hautajaisissa Louhi-äiti tyttärineen, Niskanpään leski Joni-poikansa kanssa ja tyttöjen eno Veikko Huovinen jättivät vainajalle jäähyväiset. Sini oli tytöistä ainoa joka risti kätensä ja veisasi virret alusta loppuun, koska osasi ulkoa joka säkeistön. Kun vieraat menivät yksitellen arkulle laskemaan sikurikimppunsa, kyyneliä ei vuodatettu, vaikka suru olikin syvä. Vanhin tytär Johanna viipyi kauan arkun äärellä ja silitti urahdellen sen kantta. Kun seremonia oli päättynyt, pappi pyysi Johannan ja tämän sisaren Tanjan puheilleen ja muistutti mikä tuuri tytöillä oli kuitenkin käynyt, kun heillä oli vielä äiti ja talo. ”Olen vuosien mittaan kuullut usein isättömistä lapsista, jotka elävät kuin pellossa. Teillä on sentään asiat hyvin.”

Pappi kertoi minulle myöhemmin, ettei puheesta ollut juuri apua. Hän oli kutsunut minut pappilaan missä

istuun muistikirjoineni. Isän kuoleman jälkeen pappi oli ollut jonkin verran tekemisissä tyttöjen äidin ja yhden tyttären kanssa, mutta muille tytöille ei yhteydenpidosta kerrottu mitään. Siihen aikaan äidin ja tytärten välit olivat jo pahoin tulehtuneet. Pappi kertoi molempien osapuolien turvautuneen väkivaltaan ja muutoin rauhallisen miehen vilkkaat eleet kertoivat hänen olevan yhtä kiinnostunut seitsemästä sisaruksesta kuin minäkin. Tytöt olivat arvoitus, josta emme saaneet otetta. Yritimme määritellä heidän surkuteltavaa sosiaalista asemaansa, mutta tytöt eivät mahtuneet mihinkään muottiin vaan livahtivat aina ulottuviltamme.

Äiti jätti lapsensa kohtalon huomaan ja muutti veljensä luokse kolmenkymmenen kilometrin päähän. Hän kuitenkin kuoli entisessä kotitalossa, jossa tyttäret vielä asuivat, vaikka talo oli rapistumassa, seinät homeessa ja katto romahtamaisillaan. Karhut seurasivat tyttöjä sinnekin: verokarhu lähetti muistutuksiaan ja karhukirjeet poltettiin tuvan uunissa.

Pappi meni käymään ja yritti tyynenrauhallisesti määritellä tyttöjä hoitamaan äidin hautajaiset yhteisvoimin. Astuessaan suureen tupaan hän näki jotain mitä ei unohdaisi koskaan: vainaja makasi tuvan sohvalla. Katosta putoili vettä lattialle asetettuihin ämpäreihin. Tiskipöydällä oli pinokaupalla likaisia lautasia, joille oli kuivunut puuron ja makaronin jäänteitä. Nurkassa oli pizzalaatikoita lattiasta kattoon asti. Kaksi kanaa tepasteli koirankarvojen peittämällä lattialla, joka oli varmasti joskus ollut kaunis leveine lankkuineen.

Lemu olisi ollut sietämätön, ellei miellyttävä piippu-tupakan ja sätkien haisu olisi leijunut sankkana tuvan yllä ja tuonut papin mieleen savukkeet, joita hän oli

nautinnollisesti polttanut ennen kuin keuhko-ongelmat ja lääkäri olivat tehneet siitä lopun. Lääkäri oli selittänyt miten vaarallista oli jatkuvasti vetää savua jo ennestäänkin vahingoittuneisiin keuhkoihin.

Savun keskeltä hämöttivät seitsemät kalpeat kasvot ja takkuiset hiuspehkot, jotka näyttivät aaltoilevilta nurmirölliniityltä. Tytöt istuivat tuvan pöydän ääressä, pöydällä oli kivääri.

Siinä pappi sitten seiso i kaiken keskellä.

”Mistä helvetistä sinä siihen ilmestyit?” Tiina ärähti.

Sini oli kohteliaampi ja sanoi:

”Päivää, peremmälle vaan ja istumaan. Palaako Nortti? Saimme tätä kiellettyä röökii.”

Hän ojensi papille vihreän tupakka-askin.

Pappi haisteli askia himokkaasti, sormet olivat jo tarttumaisillaan tupakkaan, mutta hän vastusti kiusausta. Hän katsoi vainajaa. Naisen kasvot olivat nyt lempeät, suu oli jähmettynyt hymyntapaiseen. Niinä harvoina kertoina kun pappi oli tavannut Louhen, tämän kasvot olivat olleet jäyhät, olemus tyly. Nyt Louhi kerrankin hymyili.

Pappi kohotti lempeästi kätensä sisaria kohti ja sanoi:

”Teidän on pantava äitinne kirstuun ja siunattuun maahan.”

Sisarukset mulkoilivat toisiaan ja imivät tupakkaa. Lopulta Auni sanoi:

”Me viedään äiti metsään, saa sitten levätä suolla. Se oli äidin viimeinen toivomus ja sen me ajattelimme täyttää.”

”Sitten hänet on krematoitava”, pappi sanoi.

Johanna puhalsi savut suustaan ja katsoi pappia otsa rypyssä.

”Mitä se krematointi tarkoittaa?”

”Tuhkaamista. Voitte sirotella tuhkat suolle, se ei ole laitonta.”

”Sinäkö hänet poltat?” Tiina kysyi.

Pappi pudisti päätään.

”Ruumis poltetaan krematorion uunissa”, hän sanoi.

Johanna pani vastaan:

”Me poltamme itse, kun on sen aika. Me hoidamme omat asiamme tässä talossa.”

”Oletteko mielestänne onnistuneet hoitamaan ne hyvin?”

Elina purskahti röhönauruun ja katsoi pappia hyväksyvästi. Tiina vilkaisi sisartaan ymmärtämättä mille tämä nauroi. Johanna sanoi:

”Kai te voitte noutaa ruumiin huomenna, niin että ehdimme hyvästellä?”

”Kymmenen aikaan. Kiitos kahvista”, pappi sanoi vanhasta tottumuksesta ja lähti pelottavasta talosta nopeasti ja kahvihammas kolottaen.

Kerrottuaan minulle keskustelusta sen minkä muisti, hän näytti olevan tyytyväinen näyttelijäntaitoihinsa ja kykyynsä painaa yksityiskohdat muistiin. Siinä samassa päättin jatkossa nauhoittaa kaikki haastattelut. Halusin kuulla keskustelut niin aitoina ja alkuperäisinä kuin mahdollista, muuten minun olisi pakko keksiä kaikki omasta päästä. Uskoin ja toivoin, että edes yksi sisaruksista kertoisi minulle elämästään ja tekisi yhteistyötä. Tyttö olikin hämmästyttävän hyvä suustaan, kun ajatteli, ettei hän ollut käynyt kouluja, mutta keskustelumme päätteeksi minun oli vain todettava, ettei hän ollut kertonut mitään, mikä veisi kertomustani lähemmäksi totuutta – siis kaikkia niitä yksityiskohtia, joita tarvitaan jotta tarinaan saadaan eloa, kyllähän te tiedätte.

Nyt kun istun tässä kirjoituspöytäni ääressä, juon sisarusten esimerkin innoittamana muutaman portterin ja

annan mielikuvituksen lentää. Yritän kirjoittaa mukaansa-tempaavan johdannon, jossa kertomuksen ydin heti paljastuu. Mutta miten kuvailla väkivaltaa, sisarusten tuimaa olemusta, tai luonnon kauneutta ja arvaamattomuutta? Miten suhtautua ristiriitaisiin tietoihin? Monet haastateltavani eivät puhu kohtalon kaltoin kohtelemista tyttösis-
taan paatuneista tyypeistä, joilla on hämääviä liiketoimia ja jotka ovat niin sydämettämiä, etteivät kaihdakaan edes törkeään väkivaltaan turvautumista, voivat vaikka tappaa, jos uskovat olevansa uhattuina. Kaikki, joiden kanssa puhun tytöistä, varoittavat minua heistä, ja kertovat miten taitavasti he käyttävät tuliaseita ja huhutaan, että heillä olisi pari rotevaa koiraakin. Jotkut väittävät, että hurtat on koulutettu hyökkäämään – vastustajan haaroihin.

Miksi kunnan sosiaalitoimi löi hanskat tiskiin? Vastaukset, joita saan, ovat yhtä lennokkaita kuin mielikuvituksellisiakin. Kerrotaan, että kaksi sosiaalityöntekijää, jotka ottivat tyttöihin yhteyttä isän kuoleman jälkeen, suljettiin teurastamona toimivaan piharakennukseen missä heidät kiinnitettiin kahleilla seinään ja alistettiin keskiaikaisten kidutusmenetelmien uhreiksi. Tytöt olivat kuulemma heittäneet toisen miehen irti leikatun elimen grilliin ja nauttineet sen illalliseksi.

Viranomaiset ovat luopuneet yrityksistä eivätkä enää edes odota sisarusten ottavan yhteyttä sosiaalitoimeen. Samalla muuttotappiainen kunta, jonka kaupungin kaduilla liiketilat loistavat tyhjyyttään, on hyväksynyt sen että kipeästi kaivatut verotulot jäävät saamatta.

Toistaiseksi karhunkaatajan tyttäriä ei ole pidätetty, vaikka he ovat kaupitelleet metsän antimia torilla. Miksi he ovat vapaina? Se johtuu luultavasti viranomaisten

pelosta, säälistä ja kansalaisten tarpeesta saada kutkuttavaa jännitystä elämäänsä.

Tämän pikkukaupungin asukkaiden silmät alkavat loistaa ja olemukseen tulee eloa heti kun he pääsevät kertomaan seitsemästä sisaruksesta. Tytöt kiinnostavat kaikkia, niin että olisi tyhmää olla tarttumatta tilaisuuteen ja unohtaa haave kirjan kirjoittamisesta.

Lapsuusaika on aivan ratkaiseva, jos haluaa saada tarkempaa selkoa ihmisestä. Turha kuvitellaakaan, että pysyisi luomaan kuvan elävästä ihmisestä ellei tiedä, keitä vanhemmat olivat, miten perhe asui ja mikä oli perheen yhteiskunnallinen asema. Lapsuudesta ei koskaan pääse irti, se pysyttelee koko elämän ajan kintereillä kuin terävähampainen sudenpentu. Jossakin elämänvaiheessa sitä miettii menneitä ja löytää valonsäteen, joka valaisee sisimmät sopukat, joskus taas kaikki on yhtä sankkaa pimeyttä. Ymmärrätte varmaan miten vaikea palapeli sisarusten lapsuus minulle oli, koska perhe oli elänyt eristyksissä ja tyttöjen rakas eno, merimies Veikko Huovinen, joka oli kohtalon oikusta sattunut kuuluisan kirjailijan kaimaksi, kuoli pian sen jälkeen kun olin puhunut hänen kanssaan puhelimesta eikä toista keskustelua ehditty käydä. Veikko-eno oli kuuluisa kertojan lahjoistaan. Hänet kyörättiin kotiseutuyhdistyksen vuosikokouksen kahvikalaaseihin vielä ikäloppuna ukkonakin.

Minähän olen vain etnologian harrastaja enkä osaa sanoa paljoakaan tyttöjen lapsuudesta. Paitsi sen, että he elivät keskellä korpea, ympärillä oli vain korkeita honkia, tuuheita kuusia ja hentoja valkorunkoisia koivuja talon nurkalla. Metsä oli heidän varsinainen kotinsa ja rakkaampi kuin ruisvainio. He inhosivat äestystä, sadonkorjuuta ja

joka hetkeä jonka joutuivat viettämään auran varressa. Selainen raadanta liittyi heidän mielessään äidin raskaisiin askeleihin, paksuihin pohkeisiin ja ynseään katseeseen.

Mäyrät kulkivat pelotta tyttöjen lähettyvillä, kun nämä uivat metsälammissa, leikkivät aapasoilla tai sammuttivat janonsa purojen kirkkaalla vedellä, mutta oravat, uuttukyyhkyt ja varsinkin saukot ja näädat oppivat pian varomaan heitä.

Nyt lienee aika esitellä teille sisarukset. Heitä ei voi tyyptellä kuten sadun kääpiöitä, Jörö, Ujo, Lystikäs, he kun ovat kaikki yhtä jäyhiä ja ihmisarkoja. Lystikkäitä he ovat silloin kun ovat kumonnet kurkkuunsa kotipoltoista tai panemaansa olutta, mitä tapahtuukin usein. *Ei punkkua, ei valkkaria vaan pon-tik-kaa*, he hoilaavat kuorossa, kuin laulaisivat omaa snapsilauluaan. Johannan ääni kaikuu ylimpänä. Hänellä on sisarussarjan kovin viinapää, mutta kun se pettää, hän kaatuu reporankana maahan. Hän on esikoinen ja on jo ehtinyt täyttää kaksikymmentä. Hän ei sylje lasiin ja häntä voi kuvailla reiluksi ja jokseenkin huolehtivaiseksi, vaikka nuoremmat sisarukset pitävätkin häntä usein turhantarkkana päällepäsmärinä. Hän paasaa, että *tytöt, nyt mennään eikä meinata, yhdessä saadaan hommat hoidettua*. Sanat voivat herättää muissa inhoa, varsinkin kun muistaa, ettei Johanna ole porukan terävimpiä. Nuorin ja välkyin Elina antaa hänen usein kuulla kunniansa. Tyttö puhuu varhaisteinin nenäkkääseen ja nokkavaan tapaan, mistä seuraa tappelu, sillä esikoisen ja kuopuksen välillä on jatkuvaa kahnausta.

Tanja ja Auni eivät muistuta luonteeltaan toisiaan vaikka identtisiä kaksosia ovatkin. Tanja on käytännöllinen ja itsevarma, mutta Auni ei pärjää käytännön töissä koska hänellä on pää pilvissä ja mieli täynnä satuja ja tarinoita,

joita hän kertoilee mielellään kuin Veikko-eno aikoinaan. Kaksoset Tiina ja Laura ovat hekin keskenään erilaisia, mutta molemmat ovat kömpelyksiä. Tiina on vahva kuin härkä ja pahansisuihin kuin ampiainen, mutta motorikassa näyttää olevan jotain häiriötä. Mikään ei oikein osu kohdalleen eikä mitään tule tehdyksi kunnolla. Laura on likinäköinen ja mennä kuppelehtii omia menojaan kuin unissakävelijä. Vanhempien kuoltua Laura oli ensimmäisenä vaatimassa, että heidän olisi jätettävä talo ja muutettava korpimökkiin. Hänelle kuuset ovat niitä oikeita ja varsinaisia vanhempia.

Ei mutta odottakaas nyt, minähän ihan unohdin Sinin. Hän on ainoa, joka uskoo Taivaan isään ja Raamattuun, kirjaimellisesti. Hän on ainoa, joka turvautui äitiin, tosin salaa muilta. Sini pudottelee jumalista puhetta ja väittää nähneensä Jeesuksen ja jopa paholaisen omassa korkeassa persoonassaan, mikä käy sisarten hermoille niin, että he voisivat vaikka kirkua. He kuuntelevat kuitenkin korvat hörössä, kun Sini kertoo Raamatun tarinoita, mojovia väkivaltaisia juttuja, joissa naisille käy yleensä huonosti.

Sisarusten vanhempien lapsuudesta ei ole paljon kertomista. Nälkää ja kovaa työtä kymmenen vanhasta asti. Useimmille on jäänyt arvoitukseksi miten Heikki ja Louhi tapasivat ja päätyivät päällekkäin ja vieläpä viisi kertaa, mikä on vielä suurempi arvoitus. Mutta monet parithan ovat suuria kysymysmerkkejä. Heikki ja Louhi kyllä jakoivat kodin mutta mikään ei sujunut heiltä yhdessä eikä sovussa. Pientilan työt oli jaettu tarkasti: yksi hoiti lehmät, toinen metsät ja viljovat ruispellot. Koti olisi ollut hiljainen kuin hauta, ellei tyttöjä olisi ollut.

Tyttöjen huudot ja raikuva nauru kuuluivat usein mäntyjen yli, joskus kymmenen kilometrin päähän, aina

kaupungin linja-autoasemalle asti. He pyörivät nurmella notkeina kuin kissat mutta painiotteet olivat niin rajuja, että punaiset hiustukot lentelivät ja veri tirskuu nenästä. Kun naapurin poika, Niskanpään Joni, oli kotona, hän hiipi tyttöjen talolle, piiloutui pusikkoon ja vakoili likkoja pensasaidan takaa kiikareineen. Jonin huomiot ovat olleet tavattoman arvokkaita työlleni.

Jos halusi hiljentää tyttöjen korviahuumaavan metelin, siinä oli käytettävä samaa konstia kuin koirien kanssa eli johdatettava heidän huomionsa toisaalle. Isä tapasi hakea kiväärin porstuan seinältä, mennä portaille ja katsahtaa tyttöjä, jotka nujuttivat toisiaan, paitsi kuopus joka piti kirjaa ja julisti voittajan. Isä tähtäsi mäntyjen latvuksiin ja ampui oravan joka putosi puusta verkalleen maahan. Silloin kuusi hikistä ja hengästynyttä, kuraista tyttöä nousi maasta kuhmut otsassa ja käsivarret verinaarmuilla. He seurasivat isää ja kiistelivät siitä kuka pääsisi lähimmäksi, painuivat vankkaan kylkeen kiinni, nojasivat pyöreää vatsaa ja leveää rintaa vasten. Isä työnsi heidät lempeästi syrjään, kumartui tarttumaan oravan häntään ja kohotti sen vielä lämpimän ruumiin aurinkoa vasten.

”Jos tulee sota tai kulkutauti, voitte syödä tämän. Ei tässä paljon lihaa ole, mutta aivot ovat rasvaista herkkua.”

Tytöt olivat piirissä hänen ympärillään ja kuuntelivat hievahtamatta, tarkkailivat joka liikettä. He matkivat kaikkea mitä isä teki, kuin seitsemän ketunpoikasta. Tai kuusi, Laura kulki tapansa mukaan syrjässä, kuunteli minkä kuunteli, katseli taivaalle kuin olisi nähnyt puiden latvoissa ties mitä mielenkiintoista, kaikki oli hänen silmissään yhtä sumua. Isä vihelsi hänelle kutsun tulla lähemmäksi, kun oli opiskelujen aika ja hän totteli välinpitämättömän näköisenä ja vetelästi liikkuen. Oravan kanssa on hyvä

harjoitella, koska siihen on vaikeinta osua, se kun ei koskaan pysy paikallaan.

Tytöt saivat vuoronperään pitää kivääriä ja tähdätä männynoksalle missä huiskahäntä oli istunut, kuopuskin sai kokeilla. Isä auttoi häntä pitelemään raskasta asetta. *Tähtää hiukan alemmas*, isä sanoi tyynen isälliseen tapaansa, *muuten tulee huti. Mutta ei niin alas että nahka menee pilalle.*

Oravannahan oli pysyttävä mahdollisimman ehjänä, muuten sitä ei voisi myydä. Elina ampui kerran ja taivaalta putosi harakka.

Toisinaan äiti tuli ankarannäköisenä komentamaan tyttöjä navettaan auttamaan lehmien lypsämisessä, mutta turhaan. Äiti puhui harvakseen, sanan silloin, toisen tällöin, mutta sai vastaukseksi vain pilkallista naurua seitsemältä teini-ikäiseltä ja isältä, *helvetin akka, minä kun tässä yritän opettaa tytöille eloonjäämistaitoja!*

* * *

Vuosien mittaan äiti turvautui yhä järeämpiin otteisiin, hän kävi tyttöihin käsiksi saadakseen heidät osallistumaan kotitöihin, ainakin lypsämiseen. Kerran kun isä oli lähtenyt karhunkaatoon, Laura tiuskaisi äidille jalkaa polkien *akkojen töitä. Minusta tulee taiteilija eikä mikään navetta-piika.* Elina toisti mitä sisar oli sanonut naisten töistä ja lisäsi, että hänestäpä tulee isona professori. Silloin piru meni äitiin, hän tarttui Elinaan, kaatoi tämän maahan, meni itse polvilleen ja löi tyttöä seitsemän kertaa klapilla takamukselle. Hänen poskensa liekehtivät, hän huohotti, ankaruus näytti kiihottavan häntä. Sitten hän jatkoi ja läimi rytmikkäästi vanhempia tyttöjä puukauhalla pitkin

poskia. Iskut olivat nopeita ja niin kovia, että kauha meni poikki ja Lauran korvasta alkoi valua verta. Johanna ja Tiina pysyivät kiusallaankin tyyninä ja nauroivat äidille päin naamaa, mutta Elina ei vielä kyennyt pidättelemään itkuaan.

Tulisi vielä sekin päivä, kun heillä kaikilla olisi niin paljon sisua, että he osaisivat unohtaa kipunsa ja olla kuin eivät olisikaan.

HÄN MUISTUTTI JÄLLEEN KERRAN SIITÄ
MITÄ ISÄ OLI HEILLE OPETTANUT:
IHMISET OPISKELEVAT VAIN SIKSI ETTÄ
SAISIVAT MUUT RAATAMAAN PUOLESTAAN.

Pahamaineisen karhunkaatajan seitsemästä tyttärestä juurutaan edelleen. Elivätkö he todella omillaan erämaassa? Sanotaan, että he viettivät koko elämänsä metsästäen ja painien, paitsi silloin, kun olivat umpihumalassa. Joskus heitä nähtiin torilla myymässä karhunahkoja.

Miksi he eivät koskaan käyneet koulua? Miksi he halusivat asua eristyksissä kaukana lähimmästä kaupungista? Miksi heidän käytöksensä oli niin kärkeää?

Ruotsalainen Anneli Jordahl on siirtänyt Aleksis Kiven klassikosta inspiroituneen kertomuksensa nykypäivään ja nimettömiin paikkoihin Suomessa. Seitsemän villin sisaren tarina oli August-palkintohdokkaana vuonna 2022.

”ERITTÄIN KORKEALUOKKAISTA
ÄLYLLISTÄ VIIHDETTÄ.”

Svenska Dagbladet

